NGÀY THỨ NĂM 7 AOUT 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

ANNONCES

Les annonces sont reçues aux conditions suivantes :

Une ligne de 8 lignes ou centimètre de hauteur, sur 6 — 063 de large

Une seule insertion . . . . 0 $ 20 le cm.

Par quinzaine . . . . .

Par semaine . . . . .

Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 12 le cm.

Réclame dans la 1re page . . . . 2 $ le cm.

Annonces judiciaires et légales . . 1 $ 50 le cm.

On traite à forfait pour les contrats importants.

SÁCH TRẺ CON

Sách trẻ con là đối với sách người lớn mà nói, nghĩa là những thứ sách vừa hợp với cái trình-độ giáo-dục trẻ con, cũng có bổ ích về sự đức-dục trí dục cho người ta mà nói không quá cao, xem không khó hiểu như sách người lớn, nói tóm lại là những thứ sách làm ra cốt để cho trẻ con đọc cũng như nói quà trẻ con, đồ chơi trẻ con, nó có khác với quà người lớn, đồ chơi người lớn nhiều, quà người lớn không tiện đem làm quà cho trẻ con, đồ chơi người lớn không thể để cho trẻ con chơi, thì sách để cho trẻ con xem cũng phải khác với sách người lớn vậy.

Thứ sách trẻ con đó, ở trong cái kho sách quốc-văn ta dễ thường chưa có được mấy quyển, chứ ở các nước tiên tiến, việc giáo-dục đã hoàn-bị thì cũng đã rậm như rừng, rộng như bể, cũng có thể kể được là thiên-kinh vạn quyển, dù không nhiều bằng sách người lớn, nhưng cũng biệt thành được một cái thư-viện đồng-ấu, cũng đứng với những cái thư-viện người lớn mà không kém gì. Nói ngay như ở bên nước Pháp, riêng về một chủng-loại sách trẻ con đó cũng nhiều không biết đến đâu mà kể, nào sách ngụ-ngôn, nào sách đàm-thoại, nào nhi-đồng tiểu-thuyết, nào nhi-đồng kịch bản, lại còn nhi-đồng họa báo, nhi-đồng tạp-chí, nhi-đồng nguyệt-báo, nhi-đồng tuần-san, các nhà in cũng in không hết việc, các hàng sách cũng bán không ngớt tay, các nhà cha con em, trong sổ dự-toán trong nhà chi xuất hằng năm về số tiền kinh-phí nuôi con dạy con cũng đều phải có một khoản khá to về sự mua sách mua báo cho trẻ con đọc; những thiếu-niên trong nước ngoài cái sự về công khóa nhà trường lại còn có cái sự học ở ngoài lớp học nữa, bao nhiêu những thi-giờ rảnh rỗi, khi nô-đùa với chúng bạn, khi sum họp trong gia-đình, khi dạo mát ở công viên, khi nghỉ hè nơi bãi bể, lúc nào cũng có được những món quà nuôi hồn bổ óc của các nhà làm sách làm báo thay món dở bữa tặng hảo cho luôn luôn, thành ra cái thì-giờ qui-báu tấc vàng tấc bóng của các cậu bé con không một giây một phút nào là không khiến cho các cậu lợi dụng về điều hữu ích được cả, cái thì giờ ở trong lớp học là cái thì giờ tiến đức tu nghiệp đã đành, mà cái thì-giờ ngồi rỗi, thì giờ đi chơi bao giờ cũng có người bạn hiền đưa dắt lối thẳng đường ngay, chỉ bảo điều khôn lẽ dại, tỉ-tê thủ thỉ, làm rộng thêm kiến văn, tăng thêm trí lự cho mình là những quyển sách kia, thì cũng đều là cái thì giờ luyện đức được thêm bền, tập nghiệp được thêm thạo cả; mà có lẽ cái người bạn hiền đánh bạn với mình trong những thì giờ ngồi rỗi đi chơi đó thường lại giúp cho đức nghiệp mình hơn là ông thầy giáo đem qui-luật thương, giờ chương-trình học mà chừng mực mình trong những thì giờ giảng sách làm bài ở trên tờ giấy trắng, dưới tấm bảng đen, về cái tâm-lý phổ-thông của người ta, không luận là người lớn hay trẻ con, đối với những việc làm bó buộc theo qui-luật, dùng chương-trình, có người khác kém một bên chừng mực thì tất không có hứng-thú gì, mà hứng thú đã nhạt nhẽo thì tinh-thần chắc phải tiêu tán, cái việc mình làm cũng ít mong có kết-quả tốt được, chứ đối với những việc tự ý mình làm, theo bụng mình thích thì hứng thú có phần hăm-hở mà tinh-thần có phần mạnh-mẽ nhiều, cái việc mình làm tất là được thập phần hoàn-hảo; các nhà giáo dục-học thường cũng phải lựa theo cái tâm-lý người ta như thế mà khéo dùng những phương-pháp khêu gợi cho học-trò tự ham học ham biết, tự phát-triển lấy cái năng-lực của mình; những thứ sách làm ra cốt để cho trẻ con xem, vừa hợp với cái trình-độ giáo-dục trẻ con thì tất để làm cho trẻ con ưa đọc ưa xem, mà những thì giờ rảnh rỗi, trẻ con được tự ý lựa chọn mà đọc mà xem, chắc là hứng thú nồng-nàn mà tinh-thần phấn-phát lắm, cái sở đắc lại chẳng bội hơn những lúc phải gục đầu cắm cổ học lấy học để, nghe chảy nghe cối cho khỏi bị quở, bị phạt, bị nốt xấu ở nhà trường dư?

Ấy cũng vì có những thứ sách trẻ con đó, vì có cái phương-pháp giáo-dục hoàn-bị như thế mà ở các nước Âu Mỹ, trẻ con khôn biết mau chóng, học-hành tấn tới lắm. Một nhà du-lịch người Tàu đi du-lịch bên Âu-châu có viết trong một quyển du-ký nói: một đứa trẻ con chín mười tuổi ở Ba-lê, cái trí khôn còn cao gấp mấy một ông già sáu bảy mươi vì học ở Trung-quốc; tưởng không phải là câu nói quá đáng vậy.

Mà cái sự khôn biết của trẻ con tức là cái nền móng cho đức-nghiệp người ta lúc lớn. Trong một nước mà trẻ con đã đều được chịu cái phương-pháp giáo-dục rất hoàn bị, đã đều khải phát được trí não, thu góp được học-thức một cách mau chóng lạ lùng thì nhân-dân trong nước — chính là những trẻ con lớn nên cả — làm gì lại còn có đến nỗi phẩm cách ti-hạ, trí-thức tối tăm mà dân-đức dân-trí chẳng một ngày một thêm tiến-bộ.

Muốn cho quốc-dân có giáo-dục thì phải chăm chút từ lúc trẻ con, mà nếu không có thứ sách trẻ con, thì chỉ một sự học ở trong nhà trường tưởng chưa gọi là cái phương-pháp giáo-dục trẻ con đã hoàn-bị được. Ôi! sự học ở trong nhà trường thì ta không dám nói, nhưng cái thứ sách trẻ-con thì quả ở trong giáo-dục giới ta còn là một vật hiếm có lắm, ai là người có để bụng đến cái vấn-đề giáo-dục xin chú ý đến điều ấy cho.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 5 Août 1924

Cuộc hội-nghị Londres

Tin Londres. — Các đại-biểu Đức họp một kỳ thứ nhất.

Anh với Nga

Các đại-biểu Anh Nga điều đình với nhau trong mấy tháng giời, nhưng công việc không thành-công.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 6 Août 19 4

Nước Pháp với cuộc hội-nghị Londres

Nhiều hội-đồng nàng hai tỏ lòng tin cậy chánh-phủ về cái chánh sách tại cuộc hội-nghị Londres để duy-trì cuộc bình-an, và bênh vực quyền-lợi nước Pháp.

Nước Thổ với nước Đức

Keuldine Samy Pacha được bổ làm đại-sứ nước Thổ tại Berlin.

Thủy tai ở Ba-lan

Nước Ba-lan bị thủy tai. Nhà cửa và cầu cống nhiều nơi bị đổ nát. Tổn hại rất nhiều.

Nạn tàu bể

Tàu *Newhoven* bị cạn gần Dieppe ngày hôm qua. Thủy-thủ và một trăm năm mươi người hành-khách đã lên bờ được.

Tại cuộc hội-nghị Londres

Các đại biểu nước Đức đương xét cái chương-trình Dawes, và đề-trình hội-đồng một bức âu-văn phản trần mọi lẽ về công việc của hội đồng. Liệt-quốc xét bản âu-văn của nước Đức, và định khi nào họp ý nhau mới công bố bản âu-văn ấy.

Nước Anh với nước Nga

Nước Anh nước Nga điều-đình với nhau không thành công, là vì việc nước Anh yêu cầu nước Nga phải công nhận các trái khoản và bồi-thường số tổn-hại của người Anh. Có lẽ hai nước lại sẽ điều đình với nhau.

Thủy-tai ở Ấn-độ

Nước ngập miền Olabar, một trăm người chết. Hồ mất năm vạn nóc nhà.

Một cuộc hội-nghị về y-học

Hội-đồng quốc-tế trừ bệnh lao đã mở kỳ hội-đồng thứ tư ở Lausanne.

Cavite, ngày 6 Août 1924

Hoa-kỳ với quan cố thống-lĩnh Hard ng.

Washington. — Đình Thống lĩnh Hoa-kỳ kéo cờ rũ để kỷ-niệm quan Thống-lĩnh Harding tạ thế ở San-Francisco, được một năm nay.

Thủy tai ở Manille

Tin Manille. — Mưa luôn 24 giờ, những nơi thấp ở thành Manille bị ngập.

Nạn cách mệnh tại Trung Mỹ

Tin Managua. — 400 người khởi nghịch đến đánh San Marcos de Colou Số người chết và bị thương rất nhiều.

Cuộc bay vòng thế-giới

Tin Cordova. — Phi-hành-gia Mac Laren có gởi vô-tuyến điện ở Iukolski về nói rằng máy bay bị hỏng không sao chữa được, vậy ông định thôi không đi xa nữa. Phi-cơ và máy phát động đã đem xuống một chiếc tàu đánh cá Gia-nã-đại tên là Thopval.

Tin ở tàu Richmond. — Máy bay của trung úy Wade bị gãy. Trung-úy phải đỗ xuống giữa đường vào khoảng các đảo Faroc và Islande.

CÁC NHÀ THIÊN-VĂN VỚI HÒA-TINH

Các nhà thiên-văn-học tính ra rằng ngày 23 août này, thì hỏa-tinh sẽ đi qua một chỗ gần địa-cầu. Nói là gần nhưng cũng còn cách nhau 56.681.780 kilomètres.

Các nhà bác học đã dự-bị để tìm cách thông tin với hỏa-tinh. Ở Hoa-kỳ, ở Mexique, và ở Tây-sỹ hiện đương đặt các đồn vô-tuyến rất mạnh, ở những nơi rất cao, để gởi vô-tuyến điện đến hỏa-tinh. Hiện nay chưa có gì chứng rằng trên Hỏa-tinh có sinh vật, nhưng trông thấy trên mặt hỏa-tinh có sông đào, có đường đi, thì chắc rằng giống sinh vật ở hỏa-tinh cũng có kỹ-nghệ, có khoa học như loại người ở địa-cầu vậy. Nếu trên ấy cũng có vô tuyến điện nữa thì tiếp được tin của ta sẽ đáp lại chứ không sai.

BUỔI TỐI KHÔNG NÊN LÊN GIÂY ĐỒNG-HỒ

Một người thợ đồng-hồ Hoa-kỳ tên là Holtom, có nói buổi tối trước khi đi ngủ chớ nên lên giây đồng-hồ, vì đồng-hồ giật trong mình, lò-so bị hơi nóng chương ra, đến lúc đi nghỉ bỏ đồng-hồ ra ngoài, đồng-hồ không ở chỗ nóng nữa, tất là lò-so co bớt lại, nếu trong khi lên giây, không khéo giây đồng-hồ bay đứt. Cứ như ý M. Holton, thì có lên giây đồng-hồ nên lên vào lúc buổi sáng thì hơn.

Tự do diễn đàn

Nói khéo chiều khách

Trong nghề buôn bán không cái gì khó bằng lúc tiếp khách, phải có lễ phép, nói năng dịu dàng thì khách mua hàng mới vui lòng mà mua hàng của mình.

Điều ấy không nói thì các nhà buôn ta cũng đã biết lắm rồi, và từ khi xảy ra việc tranh thương đến nay, nghề buôn bán của ta xem ra đã thay đổi được nhiều, nào là cách bày hàng, nào là lối tiếp khách, chứ không như ai hễ đứng có người vào hàng, mặc cả không được giá là nói láo ngay, sừng sừng, sộ sộ, tìn lấy, tìu đẩy.

Nay ta thử tỏ mò xét những cách nói khéo tiếp khách của ta, như là:

Thưa ông, (hay thưa bà... văn văn.) hàng của nhà cháu, thật tốt, thật kỹ, giá bán lại hạ, nhà cháu muốn bán hẳn ông, mong rằng sau này ông lại nhớ cửa hàng nhà cháu mà đến mua cho.

Ông lang bán thuốc nói: Thuốc của tôi sao thần thật kỹ, thật tốt, cứ uống một thang là khỏi bệnh, lần nào còn lần khác, ông lại nhớ cửa hàng mà đến lấy thuốc cho.

Người bán bàn ghế nói: cái bàn này gỗ thật tốt, đóng thật kỹ, chúng tôi không dám nói sai, đã bán được nhiều lắm, ngài có dùng thì mới biết, lần này còn lần khác, xin ngài nhớ cửa hàng chúng tôi mà lại đến mua cho.

Lại còn có những câu nói khéo nữa như là:

1° Mình ơi, rõ thật duyên giời đưa lại, nếu không thì sao tôi lại yêu mình như thế, vắng mặt lúc nào là nhớ điện người lên, rõ thật chẳng rượu đêm hôm qua, vắng mình mà tôi chán quá, ngồi bên chiếu rượu, ngẫn ngơ ngơ ngẫn, luống những buồn tanh, hôm qua cậu đi đâu mà để em trằn trọc nhớ như thế? em có phải như ai mà tham điều nọ, điều kia đâu, em vẫn một lòng, một dạ với cậu v. v.

2° Thưa ngài, ngài đã có lòng yêu, đi lại chơi đây với chúng tôi, xin ngài đừng nghi ngại điều gì cả, về sau này ngài mới biết cái lòng thành-thực của chúng tôi; các ông, các bà ấy, đi lại chơi đây nhiều lắm, ai cũng khen chúng tôi. Cảnh được, cảnh thua, có lo gì điều ấy, tùng sử dương lúc cay đắng, cay gỗ mà ngài có cần dùng đến năm bảy chục, một trăm, chúng tôi xin có hầu ngài ngay.

Ui! e ao ôi, so hai lời nói khéo này với hai lời nói khéo ở trên thì thật là một trời một vực.

Lời nói khéo của ông lang cùng bác bán bàn ghế, tuy có sỏ sàng, nhưng vẫn là lời nói thực thà.

Lúc đau ốm mà gặp được thuốc hay thầy giỏi, há chẳng phải là bạnh-phúc lắm ru. Mà nếu không phải là thuốc hay thầy giỏi, thì nhẫm một lần, chứ chẳng lẽ nhẫm với hai lần, ai có bệnh mà còn tìm đến cửa thầy nữa.

Mua đồ gỗ thì lại chẳng tìm đồ đóng kỹ, gỗ tốt mà mua. Nếu gỗ không tốt đóng không kỹ, thì dù có mời mọc khéo léo đến đâu cũng chẳng mong gì có người mua được.

Còn nếu mắc tiếng nỉ non của các ả, bị phỉnh phờ trong vòng đen đỏ, đỏ đen, đến nỗi khuynh-gia bại sản thì cũng là nguy về những câu nói khéo ấy đư?

Những câu nói khéo như thế, ngài lại mà ghê mà sợ, mà thiên-hạ vẫn còn có kẻ nịnh-suồng đã không cho là sợ, là ghê, lại cho là khoái, là thích, không biết đến bao giờ mới cải ju tính-ngộ cho.

Ô! Nếu những lời nói khéo ấy mà chỉ ăn-nưởng đến một bọn ngông cuồng vừa kể đó mà thôi thì cũng không lo gì, nhưng chỉ lo những bọn ngông cuồng ấy lại làm môi-giới cho những lời nói khéo ấy mà dìu dắt ăn ưng kẻ thực thà để sô đẩy họ xuống những vực sâu thăm thẳm nữa, khốn thay!

Lương-ngọc Vũ-đình-Chung

VĂN UYÊN

Sầu ngâm

Tri-âm ơi!
Phòng không trằn trọc lác canh tàn,
Tình kia cảnh nọ em dễ bàn có mấy ai?
Ôm gối thêu em lại thở dài,
Tiếc công em trang-điểm sao hoài cái [buổi xuân xanh.

Tri-âm ơi!
Gió vô-tình lay động bức mành mành,
Trăng kia trêu ghẹo khách nghiêng [mình thử ngó chơi.
Xem thấy em nghĩ đến em kém vui,
Thà... vô-tri quách là cho rồi để lại [còn hơn.

Tri-âm ơi!
Xét ra cho rõ cái nguồn con,
Thân em phấn giận son hờn nào bởi [vì đâu?
Trăng rằng mấy thuở đã bạc đầu,
Nghĩ mà thương, mà giận, mà hờn, mà [sầu có lâm thay!

Tri-âm ơi!
Số yên-hoa nhẫm mất cho qua ngày,
Thôi! ... em phó cho con Tạo nó vần [xoay thỏa lòng.
Kiếp này đành chịu đà vô-công,
Thì xin kiếp khác để đèo bòng cho [tấm nhân-duyên.

Tri-âm ơi!
Mẹ cha sinh trót phải phận hèn,
Ân tình chưa trả chưa đền há dám [kể chi.
Gớm cho em thân-thế mới cũng kỳ,
Cánh bèo trôi nổi nỗi có quản gì những [nỗi lênh-đênh.

Mối tình kia trăm vấn có nghìn [vương.
Gỡ ra em muốn gỡ, khó tìm đường [mà gỡ cho xong.

Tri-âm ơi!
Hỡi khách tình ai là kẻ tình chung,
Nghĩ tình thương lấy tình cùng mà [cứu với nhau.
Nỗi niềm em tỏ giải có mấy câu,
Ai chung tình đó có rõ nỗi sầu cho [khách tình chăng?

Lão-nam, Ng.-hùng-Tác.

Những cái vẻ nên thơ ở trong vùng sa-mạc

Đời người là một cuộc lữ-hành, mà người đời thực là kẻ bộ-hành vậy.

Than ôi! Dặm trường mờ mịt, bốn phía quạnh-hiu, liếc mắt nhìn xa, nào biết đâu là bờ bến! Rừa mà trong cái quãng đường xa cảnh vắng ấy, nếu thỉnh-thoảng không gặp được cái bóng mát, cái cây cao, đóa hoa thơm, làn nước biếc, hay hoặc được thoảng nghe tiếng chim kêu rìu rít, tiếng vượn hát vui von là những cái cảnh nó làm cho vui thần sướng trí, đẹp mắt thích tai, thì cái sầu tịch-mịch kia tưởng không bút nào mà tả ra cho xiết được.

Nhưng mà này! hỡi khách «đi đường»! Các ngài chớ tưởng rằng ở trên con «đường đời» những cái cảnh nên thơ kia ông Tạo-hóa đã bày đặt sẵn sàng để đợi đâu! Các ngài phải nên để ý tìm tòi đến cả những nơi đường ngang ngõ tắt, những chỗ hẻo lánh quanh-hiu, các ngài phải có cái con mắt tinh-đời thì mới mong đó xét ra được để mà ngoạn thưởng vậy. Các ngài cũng lại chớ nên vội trách Hóa-công là nhàm-hiểm vô-tình; đã định bày ra những cái cảnh vui thú tốt đẹp đó để mà che lấp bớt những cái vẻ u-sầu tịch-mịch thì sao không phô bày ngay ra trước mắt cho ai nấy đều trông, mà lại còn đem giấu diếm một nơi để cho người ta còn phải mất công tìm kiếm ?!...

Các ngài nên nhớ rằng: «sự đời chẳng qua là một tấn kịch hoạt-động» mà cái luật «hoạt động» là cái luật chung. Nay nếu không mất công tìm kiếm mà lại muốn có được cái vui cái sướng thì dù may mà có gặp, song chắc cũng chẳng được thấm-thía bền giai nào. Xem thế thì biết rằng cái cách an-bài của ông Tạo sở-dĩ có lẽ ngoắt ngoéo như thế chẳng qua cũng là có ý để cho ta vỡ cái nghĩa câu «có đắng cay rồi mới ngọt bùi».

Kẻ viết bài này cũng cốt để mách giùm khách «đi đường» một cái cảnh nên thơ mà đã tỉnh-cờ được gặp và cùng nhân thể giúp cho các ngài biết đại-lược những nơi nào là cái nơi mà Hóa-công thường giấu kín, nhưng mà bọn «bộ-hành» ta vẫn ước ao.....

Trước nhà tôi, ở về bên kia sông Tô-giang, trên một ngọn đồi vắng vẻ, trong đám cây cối rậm-rạp, thấp thoáng có một túp nhà tranh nhỏ; chung quanh có hàng rào nứa cành sẻ bao bọc, trong vườn vài cây chuối là rách tả tơi với mấy cái vại đựng nước trong vắt.

Bây giờ mặt giời đã gần lặn, cái ánh sáng hung hung chiếu xuống pha lẫn với sắc lá cây xanh biếc, biến thành ra một sắc đẹp lạ đẹp lùng!... Nhìn lên bực cửa thì thấy một người đàn-bà trạc chừng 25, 26, ăn bận quê mùa, tay bế một đứa con trai độ 3, 4 tuổi mà miệng ngâm nga mấy câu «chinh-phụ», hình như có ý đợi chờ ai vậy.

Bỗng chốc thấy người đàn-bà nhoẻn miệng ra cười mà gọi to lên rằng: «Đi mau lên! sao hôm nay về ẻ ậm thế?»

Vội ngoảnh nhìn lại thì thấy ở trên cái lối đi nhỏ bẹp có một người tiều-phu trạc chừng độ 26, 27, đang gánh một gánh củi nặng, vừa đi vừa thở..... Chú tiều đang đi chợt nghe tiếng vợ gọi, con reo thì nét mặt bỗng tươi tỉnh ngay, hình như trăm nghìn nỗi khó nhọc đều tiêu tán đi đâu hết.

Bác ta vào đến sân, đặt gánh củi xuống, chạy lại bế lấy đứa bé con rồi hỏi han hôn hít, trông rất mực âu-yếm, một lúc lâu mới trao con cho vợ mà đi rửa mặt thay áo.....

Trên một cái giường tre, giải manh chiếu rách, hai vợ chồng cùng đứa con ngồi quanh một cái mâm gỗ; dưới bóng ngọn đèn con, cùng nhau ăn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

uống, lưng cơm hẩm, bát cà kho, song thực là ngon lành thơm giẻo.

Vợ vừa ăn, thỉnh thoảng lại và chọn con, miệng thì thuật lại những câu hóm hỉnh của con nói trong khi chồng đi vắng..., lắm câu nghe rất là tự-nhiên thú-vị ... Người chồng nghe vợ nói không còn biết chi đến n ỗng chuyện nỗi chim của thế-sự, những nỗi phong ba khe khắt của hạ chữ lợi-danh !.....

Cơm nước xong, vợ chồng lại cùng nhau rủ-rỉ nhỏ to, hoặc nhắ g chuyện làm ăn, hoặc mấy câu giải muộn, rồi cứ thay đổi nhau mà nâng niu đứa con thơ ...

Than ôi ! một bát chè tươi, vài câu chuyện thế, nghe ra còn lắm cái thú-vị nồng-nàn hơn là những tiệc rượu cung đàn ở chốn lầu son gác tía !...

Dần dần bóng đèn mờ, tắt, tiếng chuyện cũng thưa thưa, trong khoảng đêm trường lịch mịch chỉ còn nghe thấy tiếng g ế kêu sương, giọng giun rền gió hòa với những tiếng bồng bồng bồng,... ru con con ngủ cho rồi !..

Ôi ! đương lúc khách trần đang lăn lộn ở trong đám hồng trần, kẻ tranh-danh, người cướp lợi trăm mưu nghìn kế, xâu xé nhau, tàn hại nhau vì cái danh hão, vì chút bơ đồng, nào có ai biết rằng ở trong cái nhà thấp bé, lần lút dưới đám cỏ rậm cây to kia lại có được cái lạc-thú tuyệt-trần như thế ?!

Ấy ông Hóa-công ông ấy chỉ khéo vờ-vĩnh giấu-diếm như thế. Vậy thì trong khi đi « đường », ta phải hết sức cẩn thận, đừng để cho cái con ma hư-danh, tiểu-lợi nó cám dỗ xô đẩy ta phải giữ gìn cho cái tâm hồn ta được tĩnh-k iết, phải để ý mà tìm kiếm lấy những cái cảnh đẹp về thơ thi mới khám phá được lắm cái khóe tài-tình ý-nhị, rồi đem cái hồn trong sạch của ta mà gửi vào trong những cái vẻ thơ đó như thế mới mong có được cái sướng cái vui bền lâu mà thấm thía vậy.

Chân-sơn, Ng-lau-Khai
dịch thuật.

Cuộc thi thơ

Của Nhô-rui-Quyền nữ-sĩ

MMDCCLXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu nơi thờ thán-triết cung.
Bia tạc công danh đà lắm họ,
Bảng đề khoa-giáp thực nhiều công,
Non Nùng trước cửa hoa tươi tốt,
Sông Nhị ngoài hiên cá vẫy vùng.
Văn vật mới tay văn vật nhỉ,
Ai ai cũng đốc một lòng ngoan,

MMDCCLXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh còn xưa tế hội-đồng.
Một giải Nùng-sơn chầu mặt Bắc,
Đôi dòng Nhị-thủy lượn phương Đông
Đã từng thay đổi bao mưa nắng,
Vẫn cứ bền lâu với núi sông.
Miếu nầy còn đây còn mãi mãi,
Khuyên ai chăm chút một lòng mong.

Nguyễn-minh-Dự, Bắc-ninh

MMDCCLXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn còn y đạo vẫn sùng.
Thánh chúa biết bao bia tạc lại,
Khoa danh thực lắm bảng đề chung.
Ngoài khơi bể học dòng sông Nhị,
Cao đắp rừng nho quế núi Nùng,
Hội mới văn-minh mừng gặp hội,
Trời cho thông sáng tuấn-sĩ nước công

Nguyễn-văn Trang, Bắc-ninh

MMDCCLXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu khen thay đẹp lạ lùng.
Trời đất mở mang đường sáng láng.
Thánh hiền giúp dập lối công dùng.
Sao lòe ánh sáng nền Lê Lý,
Gió thoảng mùi thơm chốn Nhị Nùng
Đem mối cương-thường mà dạy bảo,
Làm gương kim cổ để soi chung.

MMDCCLXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cổ người kim đạo vẫn sùng.
Ngọn lửa Khuê-tinh mờ lại sáng.
Dòng sông Tử thấy đục rồi trong.
Bia Lê mực đá tên còn rõ,
Bảng Lý vàng son nét vẫn hồng.
Vệ đạo hỏi còn ai đó tá,
Hành tàng dụng xả biết hay không ?

Phạm-đình-Khôi, Bạch-mai

MMDCCLXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sáng tạo từ vua Lý Thánh-tông.
Luân-lý cảm êm dòng sáng Nhị,
Cương-thường chống vững ngọn non Nùng.
Tám trăm năm lẻ chưa lâu nhỉ,[Nùng.
Mấy triện người xưa có thế không ?
Nhờ đạo Thánh hiền nay nhắc lại,
Làm gương kim cổ để xem chung.

Phạm-hữu-Tu
Avenir du Tonkin, Hanoi

MMDCCLXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo xây nên cũng lạ lùng.
Một lớp cung tường lồng sóng Nhị,
Mấy bia khoa giáp ngất mây Nùng.
Lửa hương trải đến triều Lê Nguyễn,
Đỏ bắn gây từ thuở Lạc Hồng.
Sau dẫu muôn đời qua chốn đó,
Còn ghi Nam-Việt có văn-phong.

Nguyễn-văn Sỹ
Làng Vĩnh-kiều, Bắc-ninh

MMDCCLXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Thử đạo Hồ-tây bát ngát trông.
Bao trải Lý Trần nền đạo đức,
Giữa vòng Nùng Nhị vững non sông
Lễ thi theo lối dòng Trâu Lỗ,
Văn-hiến riêng bia cõi Lạc Hồng,
Gió Mỹ mưa Ân ngày mở rộng.
La thành văn khí lại thêm Nùng.

Nguyễn-đình-Hiếu
Làng Vĩnh-kiều Bắc-ninh

MMDCCLXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không đây tự chùa Lý phong.
Nhà quốc Giám xưa soi nhật-nguyệt
Đường minh loan cũ đối Tô Nùng,
Hoa p ong đức Sĩ gương còn đó,
Hương hỏa ông Chu khói vẫn chung.
Trải mấy gió mưa Ân Mỹ lại,
Trời nam nền đạo một cây tùng.

Nguyễn-xuân-Trừ
Làng Bát tràng, Bắc-ninh

MMDCCLXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu nền xưa tựa Tích-sung.
Tượng hành điếm tô biên mỗ [phương (1),
Bia Hiền ghi-tạc cạnh gan rồng (2).
Xa như một mối đồng kim cổ,
Đài-các muôn thu đối Nhi Nùng.
Nền đạo trải bao dâu bể đổi,
Văn-phong dấu cũ vẫn nguyên phong

Phan-chi-Phúc
Làng Xuân-quan, Bắc ninh

MMDCCLXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không xây từ Lý Thánh-tông.
Tô tượng thánh hiền miền Phương [lĩnh,
Đắp nền lễ nghĩa cuốn Nùng-p ong.
Văn-minh trước mở rừng nho sáng,
Hương hỏa giờ thêm lửa điện trong,
Đạo mạc một trường co-chỉ cũ,
Hoa phong dài đối với Tô Nùng.

Phan-văn-Cáp
Làng Xuân-quan, Bắc-ninh

MMDCCLXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không còn y dấu Lý phong.
Thành Bắc dựng xây nền Thành Giám
Kinh Đông tô vẽ tượng Sư-tông.
Gương soi nho-giáo in dòng Nhị,
Bia tạc danh khoa đối đỉnh Nùng.
Mấy bức cung tường là kỷ-niệm,
Xuân thu áo mũ với ngai dung.

Nguyễn-tử-Trạc
Làng Xuân quan, Bắc-ninh

MMDCCLXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dựng Sĩ vương xưa đắp Lý-công.
Giáo hóa đôi nguồn trăn ngọn Nhị,
Đồ thư một vách ngất non Nùng,
Văn-chương chưa biến cùng dâu bể
Miếu vũ còn trơ với núi sông.
Ngào ngạt quốc hoa sinh quốc-túy,
Về vang máy mặt giống tiên rồng.

Nguyễ t-xuân-Phương, Nam-định

MMDCCLXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Thi lễ nền nho vẫn nối dòng.
Nhật nguyệt hai vừng soi bến Nhị,
Cung tường chín nhận tựa non Nùng
Không miếu ngày nga lừng cõi Bắc,
Khuê-tinh rực rỡ khắp miền Đông.
Gió thụy, mưa xuân truyền mãi mãi,
Ng.in năm khói tỏa đối non sông.

Lê-văn-Hỷ, Hà-nam

(1) Mỗ phương là nói Phương-chúy.
(2) Gan rồng là nói Long-đỗ.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	29 độ
15 giờ	31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ sáu, 8 Août 1924
S. Cyriaque

Âm-lịch

Mồng 8 tháng bảy năm Giáp-tí
Ngày Kỷ-mùi
Hành Hỏa, Sao Cương, Trực Bế.
KỴ : Phá-khoan, Phúc-đường.
LẬP THU — Lương-phong chi

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 20
—	nhì —	9 80
—	ba —	9 45
Thóc.	—	6 10
Bắp ngô.	—	5 50

Giá bạc. — **Kể từ ngày 7 Août 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 $ 70**

Các tin tàu. — Tàu *Lee-sang* có chuyến thư từ của Pháp ở tàu Anh sang đã ở Hong-kong chạy đi Hải-phòng từ ngày thứ ba mới rồi.

Tàu *d'Entrecasteaux* mang thư sang Pháp đến ngày thứ bảy 9 août nầy hồi 13 giờ ở Hải phòng sẽ chạy thẳng đi Saigon.

Tour tử ở **Hanoi** sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 20 sáng 9 août.

Tàu *Hanoi* đến ngày chủ nhật 10 août hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong, có ghé tại Pakoi và Kouangtchéouwan.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 20 sáng hôm 10 août

Quan Sa-raut trở lại Đông-pháp. Cứ như báo *Opinion* ở Saigon vừa mới ra thì việc quan Sarraut trở lại Đông-pháp có lẽ là việc nhất-định rồi và chừng đầu tháng chín tây thì ngài sẽ xuống tàu.

Quan Toàn-quyền đã tới Saigon. Quan Toàn-quyền Merlin ở Dalat đã vô tới Saigon tối thứ bảy 2 août, hồi 7 giờ.

Việc quyên tiền giúp những người bị lụt. — Ông Phùng-v-Huề nguyên nghị-viên Hưng-yên đã đạt giấy mời các nhà thân-thương đến chiều mai là 8 août hồi 5 giờ họp tại hội Khai-trí để bàn việc quyên tiền g úp những người bị lụt.

Tin nước và tin đường sá. — Yên-bày ngày 5 août hồi 8 giờ.

Nước sông lúc 6 giờ sáng đo được 78m 796, ngày 6 août hồi 8 giờ 45 đo được 98m496.

Sơn-tây ngày 6 août. — Vì mấy trận mưa to vừa rồi nước sông Bây chảy vào sông con mà đường Sơn-tây đi huyện Bất-bạt qua Tung-thiện phải nắc nghẽn vào giữa khoảng Vân-khê và Xuân-khanh.

N ưng đi bằng xe t i cũng có thể đi được. Sau nữa đường Sơn-tây đi Hòa lạc, cũng bị lún một chỗ ở cái cống rạch-lỏi.

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate ammonique.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.
HIỆN CÓ BÁN TẠI :
NHÀ BA CHƯƠNG
(Hiệu Bảo-chế MONTÉS)
HANOI

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NẾM THỬ MÀ XEM !

Các thứ thuốc lá hiệu Con Gà, chưa cuốn ra cuốn rồi, hàng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông-dương Yên-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rão cổ, không nhức đầu. Thử mới biết được.

3697

Thi vào trường Bảo-hộ. — Đến ngày thứ tư 10 septembre 1924, hồi 7 giờ sáng, tại trường Bảo-hộ sẽ mở kỳ thi tuyển học-sinh vào các lớp năm thứ nhất.

Số học-sinh định lấy nhiều nhất là 150 người. Tính đến ngày 1er janvier 1925 phải kiếm 15 tuổi. Các đơn xin ứng thi phải để đến quan Đốc trường Bảo-hộ trước ngày 25 Août 1924.

Hội-đồng sát-hạch có quan đốc trường Bảo-hộ làm chánh hội-đồng, M. Maillard quan phó cai-trị tại phủ Thống-sứ và các giáo-sư Tây Nam ở trường Bảo-hộ làm hội-viên.

Số học-bổng có thể cấp cho học-sinh năm thứ nhất định là 30 học bổng kỳ-túc nguyên phần và 20 học-bổng nửa phần.

Các đơn xin học bổng phải làm bằng tin-chỉ mà do học-sinh tình nguyện ký lấy rồi gửi đến quan Cai-trị đầu tỉnh hay là quan Đốc-lý thành-p ố mình ở, trước ngày 11 Août 1924.

Tòa Thượng thẩm. — Trong số báo ngày 29 juillet về mục này, đầu bài là « Tiền tiền của chủ » bản báo có đăng rằng tên Lưu-văn-Vượng làm công cho hiệu *La Perle* ở phố Tràng-thi có tiêu mất của chủ số tiền 37 p. 78 thì tòa Thượng thẩm đã phạt 8 tháng tù. Nay lại được tin rằng tên Vượng không phải là làm công của nhà *La Perle* mà chính là của MM Huchet et Lapeyre, vậy nay cải chính lại cho đúng.

Việc vợ chồng quan giám-binh Thomas. — Như lời bản-báo đã đăng trong số 5 août, việc này tòa Thượng-thẩm đã nhất định hoãn đến phiên thứ ba sau là 12 août.

Sách mới xuất bản. — Ông Trọng-khiêm mới xuất bản quyển Kim-Anh lệ sử, là một quyển tiểu-thuyết về ân-tình xã-hội Bắc-kỳ, soạn theo lối mới, tham bác hai lối văn Đông-á Tây-âu.

Sách in giấy tốt, ngót một trăm trang, in tại Đông-kinh ấn-quán.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thư đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội tinh.
Nguyên chuyên trị ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập, Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lâu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHƯNG GIÁ 1 $ 00
Phòng thăm bệnh tại PHƯƠNG GIA-LONG, 32, GIÁP NAM số 2366
3018

Hội chợ Hanoi
Làm thử sáu
Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Ngạch mới trong sở Công-chánh. — Có mấy người viết thư đến hỏi bản báo các thể lệ thi vào những ngạch mới đặt tại sở Công-chính như chef d'équipe, chef de chantier thế nào mà ngày nào thi. Vì nghị-định ấy dài lắm cho nên bản báo chỉ trích lược những đoạn cốt yếu mà đăng báo rồi, còn ai muốn biết rõ thì xin cứ xem ở *Quan-bao* (Journal officiel de l'Indochine) số ngày 26 juillet.

Còn ký thi thì cứ chừng biết bao giờ mới mở, nhưng thế nào thì sở Công-chính cũng công-bố trước ba tháng cho những người muốn ứng tuyển được biết.

Tòa án Đại-hình. — Vụ án Đại-hình thứ ba trong năm nay đã định đến ngày thứ năm 18 septembre thì mở tại tòa án Hanoi. Việc một người tây làm công cho một nhà in ở phố Tràng-tiền lấy tiền của nhà ấy thì phiên nầy chưa xử đến vì việc dự-thẩm chưa xong.

Ai tín. — Ta được tin rằng M. Bavitot vừa tạ thế tại nhà thương de Laneasan. Đến sáng ngày mai 8 Août 1924 hồi 7 giờ sẽ cất đám.

Công-ty Điện-khí Đông-pháp

Hội Hợp-thiện. — Bản-ngội có lời cung thỉnh các ông, các bà hội-viên cùng các ông, các bà có phẩm-mộ thân-thích ký táng trong đất Phúc-trang của bản-hội đến 10 ngày tháng 7 ta là chủ-nhật (10 Août 1924), từ 9 giờ sáng đến 2 giờ chiều, bản-hội có sửa lễ Phả-độ cho Vạn-linh, kính mời các ngài đúng ngày giờ ấy, quá bộ xuống chùa Hợp-Phúc trong Phúc-trang bản-hội lễ phật và cầu nguyện cho Vạn-linh.

Hợp-thiện hội lại cáo

Trường học Trương-minh-Sanh. Những lớp học phụ của trường Trương-minh-Sanh ở phố hàng Cót số 23 và 61 bây giờ phát đạt lắm, là vì có ông Bùi-kinh-Chi đỗ bằng thành-chung trông nom về việc học. M. Chi là người đứng đắn chăm chỉ, nên học-trò chóng tấn tới lắm.

Dùng nước chanh nên cẩn thận

Duy có nước chanh hiệu **T B**
là chế bằng hơi-nước (eau distillée) rất thanh khiết, rất hợp vệ-sinh.

BÁN BUÔN Ở :
Phố Sinh-từ, số 125, (Hữu Giám) Hà-nội

Bản-hiệu không nhận đóng thứ chai bi, chỉ đóng thứ chai Perrier, có nút sắt đóng bằng máy.

Ngạch khán-hộ. MM. Trương-đăng-Than khán-hộ tạm-thời tại nhà thương Phúc-yên, thì đổ khán-hộ ngày 24 janvie 1924 và Vũ-đình-Nhi là cựu binh, đều được bổ khán-hộ tập sự tại nhà thương Hanoi.

Ngạch thú-y. — M. Ng bá-Bình, Thầy thuốc thú-y hạng năm tại Cao-bằng nay kiêm việc khám thịt tại hạt lý thay M. Roque là thầy thuốc đồ đ nơi khác. M. Ng-bá-Bình phụ cấp mỗi năm được 144 đồng.

Nghỉ giả hạn. — M. Lương-văn-Cân, thừa phái hạng năm tại Yên-bình (Tuyên-quang), được nghỉ giả hạn ba tháng lĩnh cả lương.

Ngạch tuần cảnh. — M. Lại-văn-Miêm, tuần-cảnh ở Bắc-ninh được tư chức.

MỚI XUẤT BẢN
TRAI LÀNH GÁI TỐT
Tiểu-thuyết văn cẩn
Theo thể truyện Kim-Vân-Kiều
CỦA
ông cử DƯƠNG-BÁ-TRẠC soạn
Giá 0 $ 25
Có gửi bán ở khắp các hàng sách ở xa gửi mua mỗi quyển thêm tiền cước là 0 $ 05 gửi thư và mandat cho ông Dương-bá-Trạc, Trung Bắc-Tân-Văn Hanoi.

NHÀ CHỤP BÓNG PALACE
Cẩn-cáo
CHỤP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết cả hè thì nhà chụp bóng PALACE đóng cửa không chụp bán nữa, nếu có ai muốn lễ sẽ tại buổi ban ngày tuần nào và chủ-nhật mà thôi còn những buổi tối thì cấm chụp trước của Café Métropole.
TẠI RẠP PALACE
Mỗi tuần lễ 2 buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật
Mỗi lần chụp mỗi chương-trình khác nhau
Giá vào xem vẫn như cũ

Đánh rơi mất hai trăm đồng. — Mme Phùng-thị-Nguyên nhà ở phố Rondony số 13 có trình sở Cảm rằng sáng hôm qua hồi 10 giờ đi từ nhà đến hàng Tre có đánh rơi mất 200 đồng bạc.

Chết ở trên tay.—Chiều hôm qua, hồi 2 giờ 30 có một người đàn bà là Phạm-thị-Mùi nhà ở đàng sau Chợ-Hôm lấm một đứa con trai 6m là Phạm-v-Độ mới đẻ được 8 tháng định đem vào nhà thương, nhưng chưa đến nơi thì đã chết. Thị-Mùi nghèo quá, nói rằng không có tiền chôn con, nên sở Cảm phái người khám xong, đã cho khiêng vào nhà xác để mai-táng.

Các tin vặt. — Ng-tử-Sen, 18 tuổi, ở hàng Bạc, số 95, ăn cắp 52 đồng của Ng-thị-Hai cũng ở phố ấy số 52 thì đã phải bắt đề xét hỏi.

Tên Ng-văn Phước đi làng-thang ở phố mà không có nghề sinh-nhai giấy cẩn-cước cũng không, nên đã bị bắt giải vào sở Một-thám để xét cẩn cước.

Quan Bọc-tọ Bi-cọ-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng xái trẻ-con.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số nhà 33, Hanoi giáp nối 314.
Quan Bọc-tọ có nhà cho người đỗ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2962

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	6 Août hồi 6 giờ	tả giờ	7 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	78.60	»	78.60
Yên-bày	29.72	»	
Việt-trì	13.55	»	13.94
Hanoi	9.10	»	9.18
Vạn-yên	9.00	»	12.05
Hòa-bình	6.92	»	7.94
Tuyên-quang	4.80	»	5.55
Phú-đoan	20.05	»	20.85
Phú Yên-bình	1.35	»	1.80

Trên sông Thái-bình

	6 Août hồi 6 giờ	7 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	20.60	20.55
Lẫm	3.70	3.50
Phả-lạng-thương	3.90	3.85
Đáp-cầu	4.26	4.28
Phả-lại	3.44	

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cái nạn ô-tô. — Hồi 3 giờ rưỡi chiều ngày thứ ba 5 août ở phố Bắc-ninh xảy ra một cái nạn ô-tô ai cũng tưởng người cu-li kéo chiếc xe tay bị ô-tô đâm phải ngay đến tính mệnh.

Nguyên chiếc ô-tô số T. 1844 do tên *chauffeur* Vũ-văn-Lộc cầm lái vẫn đi phải đường, n ưng tới phố đó thì gặp lúc đông người và xe tay rất nhiều ngỗn ngang chướng lối, nên người *chauffeur* bấm không kịp mới và phải chiếc xe hiệu P.P.T. số 53 của tên Trần-phú-Thụy t éo. Tên Thụy chỉ phải thương xoàng ở bắp chân phải, còn xe gãy mất một bên bánh và cái chắn bùn tay trái.

Đưa đi Hanoi chữa thuốc. Cậu bé tên Nguyễn-văn-Tạo ở số nhà 65 phố đường cát bị chó cắn ở n à làng điền là Nguyễn-thị-Cúc cần phải ngày 3 août thì nay xét ra phải đưa đi Hanoi chữa thuốc.

Thê thốt nặng lời. — Chiều ngày thứ hai trước ở miếu gốc cây đa ở vườn h oa tréo đã có đám hai người dân bà vì việc mất tiền nọng thế nào không rõ phải đưa nhau lại thề thốt ! khiến cho công chúng phải buồn cười. Lại đến thứ tư vừa rồi, vào hồi quá trưa, ở miếu gốc đa trước cửa Tòa án lại có đám hai người đàn bà nữa thề bồi về việc k ác chứ không phải việc mất tiền mất của. Họ khấn-vái những gì không rõ, nhưng thấy người đứng xem thì-thào cười thầm rồi rỉ tai nói khẽ với nhau rằng : « Chính á mặc áo the đi giầy cườm gian díu với chồng người ta đã bắt được quả tang mà còn dám mở mồm thề độc như thế thì thật đáng sợ thay !...»

Hỏi thê cải-lương. — Xưa nay việc hỏi thề vẫn là phần việc của các thầy phù-lít, chứ không hề thấy bao giờ lại là những món-hạ của các thầy phù-lít như độ nầy. Thật thế, ai không tin thì cứ sáng ngày ra xuống lối Chợ-con hay ở ngõ đền Ngọc sẽ được mục-kích cách hỏi thề cải-lương đó.

Những tên món-hạ của các thầy phù-lít đã không phải là phù-lít thì còn biết kỷ-luật là gì nữa mà chẳng hay ỷ-t ế làm càn sinh sự những-nhiễu

Có người đồ phỏng rằng cách hỏi thề mới nầy có lẽ bởi lệnh quan trên mới ra vậy. Nhưng là chắc rằng tự cái bọn dưới đặt ra cái lệ đó thôi.

HÀ-BÔNG

Tấm lòng nghĩa hiệp đáng khen. Hôm 27 juillet, tôi có đi qua một làng ở duyên đê thuộc huyện Thanh-trì, thấy mấy người tất tả chạy ngược chạy xuôi, còn một bọn đông người xúm xít ở mặt đê đang lao xao bảo nhau : « Hơi đâu mà lấy cái bận đề phải trình báo lôi thôi — làng mình đương yên-ổn làm ăn, tội quái gì để cái thây chết nó trôi dạt vào làng cho xúi quẩy, đẩy quách nó đi nơi khác ». Trông ra thấy một cái thuyền con đương giông một cái tử-thi ra phía dòng sông để cách để chừng 20 trượng.

Chắc người còn có chút lương-tâm, trong lúc bấy giờ thông thấy người đồng loại bị chết một cách thê-thảm vùi dập ở trên ngọn sóng, thì ai cầm lòng cho đậu, mà chẳng động mối thương tâm. Thế mà những kẻ nào đó lại rửng rưng ruồng rẫy thế cho đành !

Đương lúc ấy, bỗng có một người ở đâu đi xe tới đó, thấy vậy, dừng xe xuống gọi tên lái thuyền bảo đem cái xác ấy vào thì cho đồng bạc. Song kẻ bất-nhân kia làm bộ mặn thinh không nghe tiếng, cứ ngoáy chèo tràn, rồi thả cái tử-thi cho trôi xuôi, quay thuyền đi nơi khác.

Người kia bất đắc-dĩ phải chạy xe theo, được một quãng gặp chiếc đò ngang cầm ở bến đê, liền nhảy xuống gọi lái đò đề bơi ra vớt. Song cái tử-thi theo dòng nước cuồn cuộn trôi đi bằng bằng, hai người kia phải cố sức chèo theo chừng 3 cây lô-mét thì mới vớt được vào bờ. Khi đến đấy thì người ấy nhờ ngay được bọn tuần phiên sở-tại đào huyệt, và xin được ít cỏ-lái để làm đồ gói chôn, rồi lên tháo giầy, cởi áo, vén quần, lội xuống nước luôn đây qua cái tử-thi, để cho bọn tuần-đinh khiêng vào cái

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

"TONIQUE TONKINOIS"

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm tò-lắm!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Bộ các phụng tôi chiếu phê rằng:

Chiếu nay đại diện phòng của MONTÈS qui ông, có dâng lên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dụng qua rồi hay, đáng nên qua Quảng, trước lưu phó thị gửi cho qui được phòng chẩn-cấp để ít thanh giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Vì vậy, giá bán lại dễ quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh chất người bản-xứ.

Bào-chế **MONTÈS**

56, Phố Tràng-tiền, 56

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 7 Août 1924

TRINH HIẾU LƯỠNG TOÀN

Đông lòng thương kẻ hiếu thân,
Tình riêng há để thiệt phần cho ai.
Con người trinh hiếu vẹn hai,
Nhờ ơn lượng cả tình bài duyên sau.

Tối thứ sáu 8 Août 1924

Diễn hai tích:

Tích thứ nhất:

MAY HƠN KHÔN

Tích thứ hai:

HUÊ-DUNG TIỂU-LỘ

ĐƯỜNG VINH ĐỒNG-HÀ
Từ Ngàn-sơn đến Tân-ấp

Việc xây cột bằng gạch đá và mặt cầu bằng xi-măng cốt sắt, từ chỗ kilomètre 92 + 500 đến chỗ kilometre 125 + 300.

THẦU BỎ HẠ GIÁ

Bổ giấy gần kín ở Vinh tại phòng giấy quan chánh kỹ-sư về khu coi việc điều khám và chế tạo, được ngà hóa-xa Bắc-bộ Trung-kỳ, ngày 1er Septembre tới 15 giờ.

Nay bổ-cáo cho công chúng biết rằng các giấy má quan hệ về việc đấu giá nói trên này để ở các sở sau này có thể đến xem được.

1° Phòng giấy quan Chánh kỹ-sư khu coi việc điều khám và chế-tạo đường hỏa-xa Bắc-bộ Trung-kỳ ở Vinh.

2° Phòng giấy quan Chánh kỹ-sư Công tác Hanoi.

3° Quan Chánh kỹ-sư sở hàng hải Haiphong.

4° Quan Chánh kỹ-sư địa hạt Trung-kỳ ở Huế.

huyệt ở bên trong chân đê mai-táng. Tôi thấy thế lại cảm-động bội phần, hỏi ra mới biết đó là người cai-trị ở huyện Thanh-trì.

Tấm lòng nghĩa-hiệp đáng khen thay. Nghĩ lại đáng giận thay cho những kẻ vô lương tâm nào đó.

Trần-huy-Hân lai cảo

BẮC-NINH (Võ-giảng)

Thư từ chậm trễ vì đâu? Bản-quán tiếp được bài sau này:

Thường thường vẫn nghe thấy dân mấy xã trong tổng Đỗ-xá, thuộc huyện Võ-giàng, nhất là ở xã Đại-tráng, hay phàn nàn về nỗi thư từ chậm trễ, đâu cứ để dễn bảy, tám hôm mới mang trả người có thư; mà thư mang đến, nào có phải tay người phu-trạm giao cho đâu, thường là gửi hàng nước ngồi dâu chợ, các hàng quán ở đường, mà phần nhiều họ lại gửi những cu-li xe đề cho chúng làm nhàu nát cả ra, người có thư không bao giờ phải thò tay ký vào sổ. Cũng vì họ nhờ gửi như vậy, không những là thư từ chậm trễ mà thôi, mà lại có khi thất lạc đi nữa.

Thư chậm như vậy, là chắc rằng ở như bọn phu-trạm lười biếng, không chịu đi, cứ gửi gắp, hoặc có khi lại vô ý để lẫn đi nữa.

Mong rằng người có trách-nhiệm coi sóc về việc ấy nên lưu tâm mà chỉnh-đốn lại và răn đe cái thói lười biếng cầu thả của bọn phu-trạm đi, đó là một điều quan-hệ trong việc giao thông, tưởng không nên coi thường vậy.

Gia-Ngọc lai cảo.

TUYÊN-QUANG

Về việc lập nghĩa-địa. — Tôi xem báo T. B. T. V., số 2211 ra ngày 1er juillet có đăng bài «Nên làm nghĩa-địa» của ông Đoàn-đình-Nguyên. Tôi thật sản lòng biểu đồng-tình. Tỉnh này có nhiều công việc để mưu-sinh, nên dân ở đường xuôi vì nghèo đói đem thân lên làm ăn ở trên này nhiều lắm. Vạn nhất không may ai vì ốm đau mà phải thiệt phận không có bà con thân thích trông nom, thì cái tình cảnh thật là ảo-não quá. Những người ốm đau ở nhà thương chẳng may chết thì còn được cái áo-quan, nếu người nào chết phải khi áo-quan làm

Ngài nào cần dùng thuốc xe đạp, xe máy và đồ phụ tùng thay đổi rất tốt, rẻ hạ, thì nên gửi ngay thư về lấy giá của hàng ở hiệu

TIỆT-HIẾU-TRUNG

dit TRÚC-THÀNH

Fournitures générales pour Cycles & Motos

N° 35, PLACE NEYRET, HANOI

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này:

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. **3$00**
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. **3$00**
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. . . . **3$00**
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . **4$00**

(Tiền cước gởi đi các tỉnh, tính ngoài).

Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã giới thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

Bộ luật mới này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả.

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

VIỆC KINH-ĐÔ

Các học-sinh tại trường Bảo-hộ Trung-kỳ. — Những cậu học-sinh có danh-sách sau này đều có tiền học bổng mỗi tháng 27 đồng để ăn học tại trường Bảo hộ trong kỳ học 1924-1925.

1. Ngô-huy-Dương, làng Tả-môn, tỉnh Thanh-hóa.
2. Phạm-văn-Hồng, làng Thi-phổ nhứt-phải, tỉnh Quảng-ngãi.
3. Trần-phạm-Hồ, làng Tùng-ảnh, tỉnh Hà-tĩnh.
4. Nguyễn-Ao, làng Kim-đôi, tỉnh Hà-tĩnh.
5. Lê-Hưởng, làng Gia-cát, tỉnh Quảng-nam.
6. Phan-đình-Sản, làng Phú-lương, tỉnh Thừa-thiên.
7. Dương-Phụ, làng Hà-khê, tỉnh Quảng-ngãi.
8. Ưng-Quả, làng Vỹ-gia, tỉnh Thừa-thiên.
9. Bùi-tự-Nguyện, làng Vinh-trinh, tỉnh Quảng-nam.
10. Nguyễn-đặng-Hoàng, làng Ancựu, tỉnh Thừa-thiên.
11. Hoàng-văn-Mai, làng Nhô-hạ, tỉnh Thanh-hóa.

Số trâu bò xuất cảng năm 1923. — Trong mỗi một năm có hai kỳ trâu bò xuất cảng, mỗi kỳ sáu tháng kỳ sau tháng lẫn thứ nhứt bản quán đã đăng tường tất số trâu bò xuất cảng, nay lại đăng kỳ sáu tháng lẫn thứ hai, số sanh-vật ấy xuất cảng như sau này:

Bến-thủy (Vinh) 1600 con, Tourane 1000 con, Qui nhơn 1000 con, Xuân-đài 500 con

Tỉnh Nha-trang và Ba-ngòi vì thú-vật nặng mắc bệnh nên không xuất cảng.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Đinh quan Bổ mất trộm. — Hôm 1er Août mới rồi, ở đinh quan Bố xảy ra một cái trộm to, đứa gian-nhân lấy mất một cái tráp cần, trong đựng bốn trăm đồng bạc giấy, bạc đó là công-ngân của hàng tỉnh.

Hiện đương đò xét chưa biết thủ-phạm là đứa nào.

Những cầu cống các con đường ở miền thôn quê. — Nhân có việc làm đường xe-lửa, cần đến các cơ-quan giao-thông trong các miền thôn-quê, để vận-tải vật bạng, nên sở Lục-lộ đã tu-bổ lại các con đường cũ làm từ ngày xưa, kể cũng đã tiệm chỉnh-đốn. Duy cầu cống còn phải làm bằng gỗ cả, đến nay có cái đã hơi hư hỏng. Mới rồi sở Lục-lộ đã bỏ thầu làm lại hết các cầu cống bằng xi-măng cốt-sắt cả.

Hiện nay công việc đã khởi-hành.

TOURANE

Ăn cướp. — Hồi 12 giờ đêm hôm mồng 2 Août có một đảng cướp độ xông vào nhà Thủ Tị ở làng Thạch-thang, bửa phá rương xe lấy mất tiền bạc, quần áo, và lời mấm, tất cả độ giảm chục bạc; khi xóm giềng nghe hô hoan chạy đến tiếp cứu thì chúng đã lẩu thoát đi đường nào, chỉ nghe cồng mõ rầm rĩ một hồi, chứ chẳng tìm kiếm được cái gì cả.

Nguyên nhà ấy xưa nay cũng chẳng phải là có tiếng tăm giàu có gì, chỉ nhân mới rồi có bán một chiếc ghe để lấy tiền sắm sửa áo quần đồ-đạc, và còn dư ít nhiều chi đó để dành làm ăn; bất đồ lâm lòe loẹt phô trương thế nào để cho bọn gian tế khuy du được, chúng nó rình hôm vắng nhà, lại trời nóng tối ngủ không sụp cửa, chúng dở nhau sấn vô nhà, hoa đuốc lên sáng rực, vác giáo sào ngáng cổ mụ già sắm giữ rương hất ngã mụ xuống đất, rồi lửa rương quơ vét sạch sẽ. Lấy xong, huỡm rồi, thì trong nhà mới kêu la, con làm thế nào được nữa.

Việc cướp bóc xong xuôi đâu đó rồi, được hồi lâu, hàng xóm láng giềng ngủ chưa yên giấc, bỗng dưng lại nghe người kêu mỏ đánh om xóm, trưởng là đã bắt được cướp rồi, hay là ở đâu bị cướp nữa, té ra chỉ vì có đứa nào chơi bởi mà hoảng hồn hoảng vía như vậy, chứ có chuyện gì đâu.

Việc Nam-kỳ

CHỢ LỚN

Một nhà máy xay lúa cháy. Thiệt hại 70 vạn đồng. — Vào hồi 7 giờ sáng hôm 28 juillet, nhà máy Van-thuận-an ở Chợ-lớn bị cháy. Lửa cháy ở phòng máy, nghe đâu vì chứt cải nhiều, máy nóng quá, lửa bắt cháy lan cả ra chung quanh, nhân lại có dầu nên lửa bốc lại càng mạnh, chỉ trong có vài phút đồng hồ mà nguyên cả một cái nhà máy lớn đều cháy ra tro tàn.

Ngay lúc lửa mới phát thì các vòi rồng của các nhà máy ở gần đó và của các hang, của thành-phố đều đến bơm nước vào. Nhưng không ngờ dầu ở trong nhà máy nhờ có nước bơm vào lại càng dễ lan ra. Trong chốc nhát lửa cháy lan sang nhà xay, ở đó có trẫu muội nên lại càng dễ cháy lắm. Nhà máy này cao bốn tầng, nên ngọn lửa bốc lên quá cao, các vòi rồng không sao mà bơm nước cho tới được, nên đành phải để cho cháy tàn. Chỉ chữa được các nhà ở chung quanh mà thôi.

Cứ như nhiều người đã xét tính rõ ràng thì nhà máy này bị cháy, số thiệt-hại có tới 70 vạn đồng bạc chứ không ít.

"MỘT LỜI KHUYÊN BẢO" RẤT TỐT

Nếu mấy ai mắc phải bệnh ho-lao, bệnh ho thì nên mách người ta dùng thuốc « EXTRAIT DE CASSYSINIE EXIRARD », thuốc bột, thuốc viên thành thiếc, thuốc tăng là số một trong thứ thuốc chữa ho mà hay vậy.

Thuốc này đã từng được thưởng nhiều bằng khen và bằng vàng. Thuốc này các bà-con đã dùng hết hàng nghìn người thật bệnh.

Bệnh nặng mấy cũng khỏi, bệnh trẻ con cũng khỏi mà đến, nếu thuốc có khoái thuốc, thì tập uống độ ngày. Cứ thử mà xem, sẽ thấy hiệu-hiện ra thường. Hai thuốc quốc Abyssinie Exirard (CIGARETTES D'ABYSSINIE EXIRARD) càng hiệu-nghiệm lắm.

Trên mỗi hàng quốc cũng quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu như này mới là thực hiệu:

Gởi bán tại: BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi

Thưởng chè thơm

Xin mời qui khách chiếu-cố soi che **SINH-THÁI**; trong những gói chè **SINH-THÁI** phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có giá trị, chứ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI

51, Giêng Phố hàng Ngang, 51

HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Domart, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã mới năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận như về thể mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết bản-chỉ rằng: tiền mua báo thì phải trả *trước*. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho gọn.

Số 105

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-BỈNH-KHIÊM dịch nghĩa

HỒI THỨ LXVI

Lâm-chương lên kiệu đưa trường khám-nghiệm lại-tuế, rồi truyền cho *Trần-hữu* vào khám-nghiệm. *Trần-hữu* lại mở quan-tài đem thi-thể ra ngoài, và vạch cẩn tóc khám kỹ từng tý một, bỗng thấy trên đa đỉnh đầu lòng-lành có một vết sáng.

Trần-hữu qui xuống mà bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Chúng tôi khám trên đỉnh đầu, thấy có thương-tích, nhưng chưa được biết rõ là vật gì vậy.

Lâm-chương tức khắc đi đến bên cạnh thi-thể đứng xem. *Trần-hữu* sẽ lấy cái kim nhỏ bẩu mà rút ra thì lại có máu chảy theo ra nữa. *Trần-hữu* cầm đưa *Lâm-chương* xem, *Lâm-chương* nhìn kỹ tức là một cái kim trâm dài độ hai tấc.

Lâm-chương lên kiệu về dinh, gọi *Trần-hữu* vào mà bảo rằng:

— Hôm qua nhà-người khám mãi không ra, mà sao hôm nay lại bỗng tìm được thương-tích?

Trần-hữu bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Thật quả hôm qua chúng tôi không kịp nghĩ đến, đại-nhân truyền lấy bọn ngỗ tác ở bốn xứ kia để khám-nghiệm lại. Khi về tới nhà, chúng tôi có phàn nàn với vợ tôi thì vợ tôi dạy cho cách khám-nghiệm ấy.

Lâm-chương hỏi rằng:

— Vợ người năm nay bao nhiêu tuổi? Người vợ mới lấy sau hay là vốn lấy từ thuở bé?

Trần-hữu bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Vợ tôi họ Vũ!

Lâm-chương nói:

— Hẳn là một mụ đàn-bà, sao lại biết được cách ấy. Nếu vậy, tất có thể nào, để ta đòi đến mà xét hỏi mới được.

Nói xong, tức-khắc sai người đi bắt *Vũ-thị* là vợ *Trần-hữu* đề đến buổi hầu sáng hôm sau tại xét hỏi. Lại nói chuyện mấy tên thừa-sai-nhân vâng mệnh *Lâm-chương* đi bắt *Ngưu-nhị* và *Dịch-đạo-thanh*, nghiêm hạn trong 3 ngày, làm thế nào cũng phải bắt cho được.

Chúng phàn-nàn với nhau rằng:

— Một việc không đâu không mối như việc này mà nghiêm-hạn cho chúng ta trong 3 ngày phải bắt cho được thì ta biết bắt vào đâu. Hôm nay đã đến ngày thứ 3 mà chưa thấy tăm-hơi chi cả thì ngày mai ta biết làm thế nào!

Trong bọn thừa-sai-nhân có một người bảo rằng:

— Ai cũng bảo quan kinh-lược là người thanh-liêm, nhưng cứ như ý tôi xem ra thì ngài xử-sự cũng có nhiều việc rõ-dở lắm. Nay sai chúng ta đi bắt *Ngưu-nhị* và *Dịch-đạo-thanh* thì ta biết bắt vào đâu! Thôi thì chúng ta cũng đành chịu 40 đại-cỡn vậy. Bây giờ chúng ta hãy vào quán uống rượu cho đỡ buồn.

Mấy tên thừa-sai-nhân dắt nhau vào tửu-quán uống rượu. Bỗng thấy có một người ở ngoài chạy vào, cất chào chủ quán.

Chủ quán nói:

— Mời ông *Ngưu-nhị* vào chơi trong này!

Chủ quán đứng dậy đưa *Ngưu-nhị* vào ngồi ở cái bàn gần chỗ mấy tên thừa-sai-nhân kia. Lại gọi người bày các thực-phẩm để mời *Ngưu-nhị* uống rượu.

Người chủ quán nói:

— Ông *Ngưu-nhị* ơi! Mấy hôm nay sinh-ý cũng bình-thường, đ.ông phải tôi đây, thật là tôi không phải. Vậy ngày mai thế nào tôi cũng xin đem đến nộp ông.

Ngưu-nhị nói:

— Không phải thế! Tôi sở-dĩ tới đây là bởi có một chút việc cần, sáng mai ông khách kia khởi hành, vậy nên hôm nay tôi phải thu tiền để đưa cho họ.

Người chủ quán nói:

Tôi không dám để lỡ việc!

Mấy tên thừa-sai-nhân nghe được rõ ràng, mới đưa mắt bảo nhau, rồi cùng đứng dậy mà nói với *Ngưu-nhị* rằng:

— Ông *Ngưu nhị* ơi! Ông chính là một người có tội, chúng tôi vâng mệnh đi bắt đây!

Ngưu-nhị và người chủ quán đều giật mình kinh sợ. Mấy tên thừa-sai-nhân đưa đạo trát quan cho xem và giờ cái siềng sắt ra mà bảo rằng:

— Biết điều thì cứ chịu phép đi, chớ để chúng ta phải động-thủ.

Ngưu-nhị và người chủ-quán xem đạo trát quan, rồi nói:

— Mới các cậu hãy ngồi chơi. Chẳng hay quan kinh-lược đòi bắt vì việc gì?

Mấy tên thừa-sai-nhân nói:

Hãy cứ tới dinh, rồi ngài sẽ truyền bảo cho biết!

Nói xong, tức-khắc xích tay *Ngưu-nhị*, làm cho trong cửa hàng phải náo-động lên. Trong quán có một người đạo-sĩ, cũng khéo nứa miệng, liền chạy ra bảo mấy tên thừa-sai-nhân rằng:

Đầu đuôi thế nào, các cậu hãy nói cho rõ, chứ ai ông *Ngưu-nhị* đây chúng cần phải giữ tể-diện cho người ta.

Người chủ-quán nói:

— Ông đạo-sĩ họ *Dịch* ơi! Ông nói rất có lý!

Mấy tên thừa-sai-nhân nghe nói họ *Dịch* đã nghĩ thầm trong bụng rằng: Có lẽ hôm nay chúng ta bắt được cả hai người! Người đạo-sĩ định ngồi để hỏi sự-tình đầu đuôi.

Mấy tên thừa-sai nhân cũng đều ngồi xuống ghế mà hỏi rằng:

— Chẳng hay đạo-sĩ tôn tính đại danh là gì? Và người tu ở cảnh nào?

Người đạo-sĩ ấy nói;

— Tôi ở chùa *Thanh-hư-quán* tại phía ngoài đông-môn, tên gọi *Dịch-đạo-thanh*!

Mấy tên thừa sai-nhân nói:

— Nếu vậy hay!

Nói xong, lại đưa trát quan cho xem, rồi bắt cả *Dịch-đạo-thanh* và *Ngưu nhị* để giải về nộp. Ngày hôm sau, *Lâm chương* ra ngồi công-đường quan phủ *Hoài-an* đã giải *Thời-thị* đến. Quan án-sát *Tông-triều-anh* cũng đã đến nha. Mấy tên thừa-sai-nhân qui xuống bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Chúng tôi vâng mệnh đại-nhân đi bắt *Ngưu-nhị* và *Dịch-đạo-thanh*, hiện đã giải về ở ngoài cửa dinh, để đợi lệnh trên chỉ phán.

Lâm chương truyền cho giải vào, Mấy tên thừa sai-n ấn giải *Ngưu-nhị* và *Dịch-đạo-thanh* vào qui ở trước sân. Khi điểm-danh xong, *Lâm-chương* lại truyền đem *Dịch-đạo-thanh* đi chỗ khác, rồi xét hỏi *Ngưu-nhị*.

Lâm chương phán hỏi *Ngưu-nhị* rằng:

— Nhà-ngươi làm nghề nghiệp gì?

Ngưu-nhị bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Chúng tôi làm nghề đồ-tể. Hôm qua đi thu tiền hàng, bỗng gặp mấy cậu thừa-sai-nhân bắt đem về đây, không hiểu sự-tình thế nào, dám xin đại-nhân soi-xét mà rộng ơn tha cho. Chúng tôi vốn-liếng không được bao nhiêu, nếu một ngày không làm nghề thì không lấy gì mà chi dụng cho đủ.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỘC-TRÙNG SÁN-LÃI

Trừ tuyệt nhờ thuốc
Sán-lãi của quan lương-y DUMOURCAU bào chế

Thuốc nghiệm nhất hạng lại rẻ hơn hết. Uống chừng mười hai liều sán ngoài ra, không cần phải thụt. Ai cần thuốc có giấy của tòa án xin viết thư cho **M. DUMOURCAU**, 14, Rue de Penthièvre, PARIS. Ecrire à M. DUMOURCAU, 14, Rue de Penthièvre, PARIS.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY

1. Bệnh ngoài da ; nhọt đầu danh.
2. Đau xương.
3. Táo lậu ngày.
4. Đau phát-huyết-quản.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÈS

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một lọ 100 cachets

ĐỒ KIM-HOÀN

BIJOUX GOLDTUBÉ

Đúng rất hợp bạn lại 1 fr. một gam

1fr.75

Các thứ nhẫn gọi là BAGUES ECUSSON trên này, thợ là chạm chữ đồng nghĩa. Có khắc hai chữ đầu tên, hoặc khắc cả tên như « MARIE », « SUZANNE », « SOUVENIR », giá : 1fr.75. Xin quý-khách hiểm rõ số cỡ kiểu nhẫn muốn mua. Nếu quý-khách không vừa ý, thì chuyển thư sau bảo đổi cái khác cũng được, không phải trả tiền.

Cho nhẫn cái khắc nhẫn, thì các ngài lấy một miếng giấy bắt khoanh mọi cái là vừa đấy làm mẫu. Rồi gửi mấy cái mandat 2.0.20, đến hiệu :

BIJOUX GOLDTUBÉ, Rayon E
217, Rue Saint-Honoré, PARIS

chỉ chuyến tên sau các ngài là nhẫn được cái nhẫn và quyển Ca-ta-lô có vẽ những đồ tặng.

LẤY ĐỒI CHO Ở

Xin các ông mua hộ, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến cho mới, thì gửi cho báo-quán ở 4 giấy quán báo, chứa lại thì vào thì báo-quán sẽ tăng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được để chi tiền giấy quán khác.

Đổi mà không gửi tiền theo thì cứ số nguyên như cũ lúc phải trả nặng hơn.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LOI-THAI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Bản-hiệu chuyên nghề ngót 20 năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí-khách chiếu-cố, hàng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong cõi Đông-pháp và Cao-miên Laos.

Ba khách quen hay lạ, hễ gửi Commande mà có đặt ít tiền trước thì bản-hiệu cũng chiếu theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi. 2065

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mắt mờ, khi huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi lâm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là nay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BO

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẦM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất

Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang

Giấy là cực tốt. Sách đóng cực đẹp

Giá mỗi quyển .... **0$30**

Tiền cước **0.11**

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gửi giấy cho

M. BÙI-XUÂN THÀNH

61-63 Rue du Coton — Hanoi

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ các nhiều, hàng tân nhiều kiểu, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như thứ vuyến, lĩnh, lục, hàng, quế, cần-tiền và hàng Saigon như lĩnh, the, sản-xuất.

Nay một có dạ các mùi lông thâm, mega đen và cải mán rông khổ. Những hàng này bản buôn từng tấm, chứ không bán lẻ cả không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng cho nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở xăm-xen đến bản hiệu mà mua) con ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi contre remboursement.

2010 YU-WO-TSEONG

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng : phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-da (mandats-postes) ; chứ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), là thứ 0f.10 (0$04) trở xuống ; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

Hỡi các ông mắc bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắc-cạn, là một nhà chuyên-trị bản thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ. 2083

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

bọc đồng, bọc viên

Tại tất cả các thuốc đặc Pháp quen dùng một thứ thuốc này.

Gửi bán tại tất cả các nhà bào chế

Nhà chế thuốc LAFORGUE, 23-25, Rue Pailleron, à Grenelle — PARIS

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 3.500 tờ)

ở Trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	**12$00**
Sáu tháng	**6.50**
Ba tháng	**3.50**

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

NGƯỜI BIỂN-LẬN

(L'AVARE)

Hài-kịch của MOLIÈRE tiên-sinh soạn ra

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

Hội Ái-hữu của Tân-cựu học-sanh trường Cao đẳng đã diễn tại nhà hát lớn Hanoi, ngày 18 Janvier 1924

In chữ Pháp và chữ Quốc-ngữ hai lối văn song song

Giá mỗi quyển	**0$50**
Tiền cước gởi đi các tỉnh, mỗi quyển	**0.10**

CÓ BÁN TẠI BẢN-QUÁN

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酸補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晨午各啞每各啞沒喊醪欵咬精

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert)-Hanoi

2099

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái pháp chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận cũng hơn cả, là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải có sức mạnh, thì dùng thuốc nay chắc ra nhãy lắm

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống mỗi cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

52, phố Paul-Bert, Hanoi

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin nhắc ngài mua báo khi có việc gì viết thư đổi hỏi báo-quán, khi nào viết, cố in ở tờ giấy gửi báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm việc tìm kiếm. Kẻo nếu ngài thường hay bỏ tên vào tắt, hoặc thấy quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi báo-quán không biết ai và nơi tìm.

2050

MUA MỘT ĐƯỢC HAI

Hiệu tôi buôn thuốc lào đã lâu năm nổi tiếng nhất Bắc-kỳ. — Nay lại đặt thêm ảnh thưởng hễ các ngài mua bánh thuốc mới ra có ảnh thưởng, thời xin mua đâu thì cứ lại đấy mà lĩnh thêm một **bánh thuốc** thưởng nữa, ấy là nghĩa **mua một được hai.**

Bấy lâu đã nức tiếng đồn,
Gửi đi bán lẻ bán buôn xa gần.
Vẽ chanh Tam-kiệt Hán thần :
Trương-lương, Hàn-tín tướng quân, Tiêu hà.
Ai mua bánh thuốc mở ra,
Có đề chữ thưởng (賞) thiệt là số may !
Xin đem cái phiếu thưởng này,
Mua đâu đến đấy thưởng ngay tức thì.

LY-SENG-BAO

42, Rue des Paniers, (Phố Hàng Bồ Hanoi

Cửa hàng bán vàng-bạc, đồng-đồ, nhỗn-kính. 2052

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả : **Alexandre DUMAS**

Dịch-giả : **NGUYỄN-VĂN-VĨNH**

Mỗi tập (32 trang) **0$15** (tiền cước 0$08)

Toàn bộ (24 tập) **3.00** (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho :

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn

61-63, Rue du Coton, 61-63

HANOI

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Các mua vé lại giả 20 quan : cứ thứ đồng lãm 25 tháng mỗi tháng đi nạp một quan. Nếp tiền 12 tháng đầu, tiền được ngay cái vé, trong mình có quyền sở-hữu, hễ vé trúng số thì được cả tiền. Mình chỉ chịu cho đành đến một cái, thời kẻ như không nghĩ đến, mà đã được đủ các cuộc rất sẽ, lại được cả quyền không phải nạp nữa rồi mà vẫn có phần thưởng.

Về Crédit National, mỗi năm làm kỳ dự chúc rất sẽ : là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có :

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
6 lô	50.000 quan

Tiền rút về tiền, kỳ trước mỗi vẫn còng để 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng để trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số kỳ sau, nên mua cho dứt-khoát nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paradis, MARSEILLE (France) R.C. 6576

Tiếp bản sự nếp theo nghị định ngày 19 Mars 1909, các nhà mua vé được sự đảm bảo của Chính-phủ.

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Certifié l'insertion